

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: **PhDr. Bc. David Franta**

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**

Filozofická fakulta

Ústav bohemistiky

Obor: **BOHn**

Datum odevzdání posudku: **28. 8. 2017**

Oponent diplomové práce:

PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Aorist a imperfektum v české gramatologii

od 16. do poloviny 19. století

.....

téma

David Franta ve své diplomové práci pojednává o specifické staročeské morfologické problematice v širším indoevropském kontextu. Jeho přístup je – jak již název textu napovídá – až na výjimky historickosrovnávací. Svůj výklad začíná od syntézy dosavadních poznatků na téma vývoje kategorie času v indoevropských jazycích, zvláště pak v praindoevropštině, řečtině, latině, praslovanštině, staroslověnštině. Postupně autor pozornost zužuje na jednoduché časy minulé. Všímá si jejich podob i v současných slovanských jazycích (horní a dolní lužické srbštině, bulharštině, makedonštině, srbštině a chorvatštině, v níž se používá jako periferní knižní prostředek). Od slavistického synchronního přehledu však Franta po představení staročeských forem imperfekta a aoristů opět přechází k perspektivě diachronní.

Velmi pozitivně hodnotím pečlivý výběr dvou staročeských sloves *pověděti* a *počieti* (s. 30), na nichž diplomant ukazuje frekvenci výskytu jejich tvarů v dobových textech mezi roky 1350 a 1600. Velmi výhodné se zde jeví využití diachronního korpusu SyD. Autor přehledným způsobem – mj. i formou tabulek a grafů – seznamuje čtenáře s detailními informacemi, týkajícími se postupného nahrazování obou stč. jednoduchých časů minulým časem složeným.

V další, druhé části se Franta zabývá metajazykovou reflexí aoristu a imperfekta od 16. do pol. 19. století. Jestliže část před Dobrovským je možné chápat jako nutné expoziční, pasáže věnované evoluce poznání u samotného Dobrovského či jeho žáků Hanky a Franty Šumavského či ve třicátých letech do Prahy nově příchozího Šafaříka lze považovat za gros práce. Vyzdvihnout mohou jeho poznámky – inspirované zřejmě Macrou – o romantické snaze zpětně konstruovat a fantaskně opravovat starou češtinu, s čímž mj. souvisí i grecizace forem Frantou Šumavským. Ve shodě se Šlosarem pak diplomant upozorňuje na složitou jazykovědnou pozici Franty Šumavského a Šafaříka, pro něž RKZ a další falza 19. století představovaly výchozí materiálovou základnu.

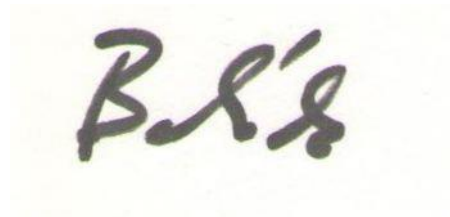
Formální stránka práce je téměř bezchybná. Autor postupuje od obecného ke specifickému a proškolenému čtenáři posléze překládá své teze. Erudovaný výklad je vhodně odlehčen překvapivými mottý, uvádějícími jednotlivé kapitoly. Frantův vědecký styl

je prostoupen přechodníkovými konstrukcemi či ve studentských kvalifikačních pracích zřídka přítomnými latinskými obraty (např. *consecutio temporum* – s. 19). Jen zcela výjimečně se vyskytne překlep (*hybridních* – s. 26; *sg* místo *sg.* – s. 65). Chvályhodná je rovněž obsáhlá primární a sekundární literatura.

Dovolím si pouze jednu věcnou poznámku, kterou diplomat může rozvést při obhajobě. Na s. 26–28 autor klasifikuje různé případy archaického použití jednoduchých minulých časů již ve 14. a 15. století. Bylo by možné přidat ještě další typ d) či podtyp bodu c) zahrnující Husovy archaizující biblické citáty. Srov. citát z *Nového encyklopedického slovníku češtiny*: „Za symptomy postupného zániku aoristu a také imperfekta lze považovat: (1) absenci jednoduchých minulých časů v pásmu postav mladších stč. památek, (2) distribuci jednoduchých minulých časů a préterita v jazyce J. Husa, který syntetické minulé časy užívá v biblických citátech, kdežto v ostatních případech užívá analytického préterita, viz Gebauer (*HMJČ* III/2, 1898: 63) a Komárek (*NMV*, 1981:133).“ (NESČ 2012–2017).

Zdárné teoretické uchopení mezi studenty ne příliš oblíbeného morfologického tématu svědčí o mimořádných lingvistických schopnostech Davida Franty, jeho diplomovou práci rád **doporučuji** k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

.....
podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 28. srpna 2017

Stupeň klasifikace:	☒ výborně	☐ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	---	--------------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte